

УЧАСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ – ВАГОМИЙ ФАКТОР ВІДРОДЖЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД

О. В. ОРЛОВ

(Полтавська державна аграрна академія)

Анотація. Метою дослідження є вивчення сутності та проблем фінансування зеленого туризму в Україні за участю сільських кредитних спілок, підготовка конкретних рекомендацій щодо фінансової підтримки кредитними спілками організаторів зеленого туризму. У статті розглянуто проблеми участі кредитних спілок у розвитку зеленого туризму, що сприяє соціально-економічному відродженню сільських громад. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід організації зеленого туризму за допомогою кооперативного руху й окреслено шляхи та форми впровадження його у практичну діяльність. Акцентовано увагу на проблемах фінансування туристичної діяльності, які актуалізують співпрацю кредитних спілок і громадських організацій. **Методика дослідження.** Вирішення поставлених у статті завдань здійснено за допомогою таких загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу та синтезу, систематизації та узагальнення, діалектичного підходу. **Результати.** На основі проведеного аналізу розкрито вагому роль у процесі становлення та розвитку зеленого туризму кредитних спілок, які мають стати альтернативним джерелом фінансування зеленого туризму. Сформульовані методичні рекомендації щодо фінансової підтримки суб'єктів туристичної діяльності в сільській місцевості, а також взаємодії між кредитними спілками та громадськими організаціями у сфері організації туризму, що має вагоме значення для соціально-економічного зміцнення і розвитку сільських громад. **Практична значущість результатів дослідження.** У статті обґрунтовано необхідність здійснення системи організаційних заходів на державному й регіональному рівнях щодо забезпечення взаємодії між кредитними спілками та громадськими організаціями у сфері організації туризму. Основні наукові положення дослідження можна використовувати у практиці щодо забезпечення спільної діяльності.

Ключові слова: кредитні спілки, кредитна кооперація, зелений туризм, сільський туризм, туризм, кооперація, громадська організація.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. В умовах зростання значення зеленого (сільського) туризму для розвитку сільських територій, винятково важливим є вирішення проблеми його фінансування. Ця обставина актуалізує взаємодію кредитних спілок і громадських організацій, що мають безпосереднє відношення до сфери зеленого туризму. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду сільських кредитних спілок щодо сприяння розвитку зеленого туризму, упровадження його у практику, має вагоме значення для відродження і соціально-економічного зміцнення сільських

громад. У зв'язку з цим, доцільно виробити рекомендації щодо фінансової підтримки кредитними спілками суб'єктів туристичної діяльності на селі. Саме кредитні спілки, що діють на кооперативних засадах, мають стати альтернативним джерелом фінансування зеленого туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний науковий внесок у дослідження названої науково-практичної проблеми зробили такі сучасні вчені, як М. В. Аліман, С. Г. Бабенко, В. Ф. Буйленко, С. Д. Гелей, В. В. Гончаренко, В. Ф. Данільчук, В. М. Іванова, А. О. Пантелеймоненко, П. Т. Саблук, І. А. Фареній та ін. Однак, досвід залучення сільських кредитних

спілок до розвитку зеленого туризму потребують подальшого вивчення, розробки науково обґрунтованих пропозицій і відповідних рекомендацій.

Формування цілей статті (постановка завдання). Вищевказане обумовлює завдання даного дослідження, що полягає у вивченні сутності зеленого туризму в Україні, проблем та джерел його фінансування, зокрема за участю сільських кредитних спілок. Метою дослідження є вивчення сутності та проблеми фінансування зеленого туризму в Україні за участю сільських кредитних спілок. Також маємо за мету підготовку конкретних рекомендацій щодо фінансової підтримки кредитними спілками організаторів зеленого туризму.

Методологічною основою цієї статті стали фундаментальні наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених щодо зеленого туризму, статистичні й інші матеріали стосовно діяльності кредитних спілок, задіяних у сфері фінансування розвитку зеленого туризму. Для вирішення поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: системний підхід – до визначення об'єкта та предмета дослідження; статистичний і порівняльний методи оцінки; методи логічного й багатовимірного факторного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сільським туризмом, або зеленим туризмом, називають вид діяльності, організований у сільській місцевості, за якого формуються і надаються для гостей (туристів) комплексні послуги із проживання, харчування, екскурсійного обслуговування, відвідування культурних та історичних пам'яток, організації дозвілля, спортивних заходів, риболовлі, полювання тощо. Цей вид туризму орієнтований на використання сільськогосподарських, природних, культурно-історичних та інших ресурсів сільської місцевості та її специфіки для задоволення потреб тих, хто відпочиває.

Світовий досвід свідчить, що в багатьох країнах світу зелений туризм в останні роки стає все більш популярним. Так, у Європі кожен четвертий турист проводить канікули в сільській місцевості. Серед факторів, що впливають на розповсюдження такої форми

відпочинку, – мобільність тих, хто відпочиває, зростання психоемоційного навантаження, динамічності міського життя, з іншого боку – різноманітність форм і кількості пропонуванних послуг, доступність до кредитних ресурсів для розвитку туристичних структур у сільській місцевості. Дохід Німеччини, Литви, Білорусі, Росії, Польщі, Фінляндії, Кіпру від туристичної діяльності складає вже більше 10 млрд дол. на рік. У Франції сектор туризму, половина якого становить агротуризм, складає близько 6 % ВВП, випереджаючи вже доходи від автомобілебудівної промисловості [16].

В Україні зосереджені величезні ресурси для розвитку зеленого туризму, але вони використовуються поки що вкрай неефективно. Нині, у зв'язку із зростанням цін на послуги туристичних зарубіжних операторів і падінням платоспроможності населення, 70% відпочивальників проводить відпустку у своєму рідному регіоні, що створює додаткові можливості для розвитку туристичних послуг у селі [15]. Зелений туризм починає відігравати істотну роль в економіці, сприяє вирішенню актуальних соціальних та економічних проблем сільських регіонів України, стає не тільки затребуваним нині, але й у деяких регіонах – єдино можливим джерелом доходів сільського населення.

Він є дійсно потужним фактором розвитку села. Так один гостьовий будинок створює від 4 до 12 робочих місць, що сприяє забезпеченню роботою членів місцевої громади: власників житла (сторона, що сприяє); перевізників; виробників продуктів харчування, сувенірів; організаторів рибалки й полювання; медичного сервісу та ін. У свою чергу, розвиток сільського туризму сприяє розвитку інфраструктури сільських населених пунктів, торгівлі, культурних, соціально-побутових послуг, засобів зв'язку, а також застосуванню сучасних форм екологічних енергозберігаючих технологій, удосконаленню медичної бази не тільки для відпочивальників, але й сільської громади загалом. Розвиток зеленого туризму в регіоні може стати вагомим засобом сприяння соціально-економічному розвитку сільських територій і дозволить перевести надлишок трудових ресурсів із сектора виробництва в

сільській місцевості в сектор послуг. Організацією зеленого туризму може бути максимально охоплено місцевих жителів і членів їх сімей.

Проте розвиток зеленого туризму неможливий без пошуку й визначення джерел фінансування. При цьому слід зазначити, що саме відсутність необхідних джерел фінансування і є основною проблемою сільської місцевості. На жаль, обсяги кредитного фінансування туризму, а тим більше сільського, досі залишаються в нашій країні найменшими серед усіх видів кредитування банків і кредитних спілок. З метою вирішення питань фінансового, економічного та соціального характеру на місцях, необхідно забезпечити співпрацю всіх зацікавлених у розвитку зеленого туризму учасників, об'єднати їх зусилля і фінансові можливості. Тому в багатьох країнах світу, за відсутності фінансової допомоги з боку держави й можливостей доступу до кредитних ресурсів фінансово-банківських установ, організатори сільського туризму об'єднуються і вдаються до такої форми співпраці, як сільські кредитні кооперативи.

Приклади успішних сільських кредитних кооперативів є в Болгарії, Польщі, Фінляндії, Індії, Бразилії, на Кіпрі. Зауважимо, що на Кіпрі кредитний кооператив діє фактично в кожній сільській громаді спільно з муніципальними організаціями – туристичними, історичними, культурними, музейними, релігійними, спортивними, ремісничими, які є основою для такого роду кооперативів. Крім того, місцева спеціалізована кооперація в названих країнах отримує істотну підтримку з боку держави для розвитку агротуризму й вирішення соціально-економічних проблем сільських громад. Сервісні кооперативи, що діють у сфері зеленого туризму, об'єднують: підприємство-туроператора та власників гостьового житла; підприємства торгівлі та виробництва продуктів харчування, сувенірів, ремісників, майстрів народного промислу; церковні громади та монастирі; місцеві музеї (у тому числі приватні); транспортні компанії тощо.

В Україні найбільш ефективною на найближчий період може стати модель, що має місце на Херсонщині. Тут відбувається успіш-

на співпраця організаторів зеленого туризму, об'єднаних кооперативом «Оберіг Херсонщини» та кредитної спілки «Громада» (м. Херсон). Названий кооператив був створений активістами кредитної спілки «Громада» у 2003 р. Спільні зусилля дозволили диверсифікувати діяльність місцевої громади й отримати селянам альтернативний вид діяльності у сфері туризму, знизити високий рівень безробіття в районі. Основними напрямками такої взаємовигідної співпраці є:

- фінансування проектів із розвитку супутніх до туризму видів бізнесу в сільській місцевості кредитною спілкою «Громада»;
- проведення інвентаризації майбутньої туристичної місцевості (виявлення унікальних історичних і природних об'єктів, можливих місць розміщення туристів тощо);
- створення туристичних продуктів, що поєднують у собі історичну, культурну, природну спадщину та неповторність даної місцевості;
- отримання кредиту членами громади для облаштування майбутніх місць розміщення туристів;
- організація дорадчої служби за всебічної підтримки кредитної спілки «Громада» для отримання необхідних знань зацікавленими членами громади.

Спільними зусиллями вдалося обрати стратегію для розвитку сільського туризму за допомогою сільських музичних фестивалів, що постійно діють, та одноденних сільських туристичних маршрутів, куди повинні входити послуги, які надаються селянами: харчування, перевезення, розміщення для відпочинку на власних об'єктах нерухомості, інші супутні до туризму послуги. Крім того, кредитна спілка «Громада» за власні кошти проводить рекламні, ознайомчі туристичні тури для своїх членів, які проживають у містах. Таке партнерство сприяло формуванню нових туристичних маршрутів, збільшенню доходів місцевої громади, покращенню роботи кредитної спілки тощо. Подібна модель співпраці між кооперативом і кредитною спілкою з розвитку сільського (зеленого) туризму впроваджена ще в п'яти селах Херсонщини [1].

У східному регіоні піонерами сприяння розвитку туризму була кредитна спілка «Росток», створена у 2009 р. в селі Красне (Донецька обл.), основним видом діяльності якої визначено надання кредитів мешканцям сільської громади. Саме за допомогою коштів цієї спілки було організовано дві агросадиби, які надають послуги сільського (зеленого) туризму. Сільськогосподарські кредитні спілки, крім завдань фінансової допомоги пайовикам, можуть стати й центрами освіти, профорієнтації та професійної підготовки фахівців у сфері агротуризму з числа місцевого населення [18].

Цікавим є досвід роботи кредитної спілки «Косівська» у сфері зеленого туризму. Кредитна спілка, що надає свої послуги мешканцям Косівського та Верховинського районів Івано-Франківської області, існує вже більше 16 років. Нею надано кредитів на 102,5 млн грн. Статистика свідчить, що 90 % із них спрямовуються на розвиток сільського зеленого туризму та різноманітних програм, які є його складовою.

Це сприяє створенню нових робочих місць (у тому числі в суміжних галузях), зайнятості серед місцевих родин, які надають послуги з

перевезення, харчування, розміщення туристів, пристосовуючи власні будинки під міжнародні стандарти, вирішенню гострих соціальних проблем району. Розуміючи важливість цього напрямку як пріоритетного в економіці регіону, кредитна спілка стала ініціатором і сприяла створенню громадських об'єднань, зокрема районної туристичної асоціації та навчально-консультативного центру «Гуцулля», що проводить просвітницьку діяльність серед місцевої громади та туристів [7]. У напрямі підтримки сільського (зеленого) туризму активно працюють кредитні спілки «Анісія» (Львівська обл.), «Вигода» (Львівська обл.), «Станіславська» (Івано-Франківська обл.) та ін. [5, 6].

Такий досвід підтримки за допомогою кредитної спілки розвитку зеленого туризму, вирішення гострих фінансово-економічних і соціальних проблем села й завдань збереження місцевих громад потребує всілякої підтримки й поширення. Необхідно звернути увагу, що за останні роки кількість сільських кредитних спілок найбільш зросла в західних регіонах (рис. 1).

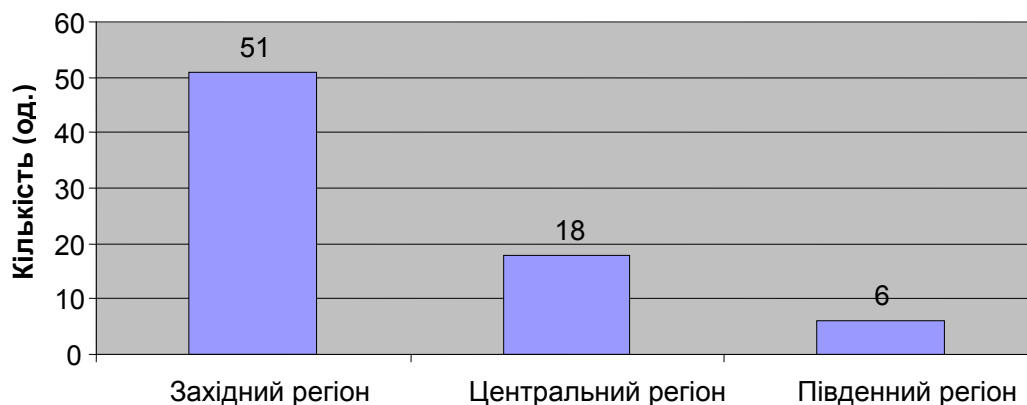

Рис. 1. Регіональний розподіл і кількість кредитних спілок в Україні [15]

Характерно, що саме в районах, де спостерігається розвиток ініціативи й підприємливості сільського населення у створенні кредитних спілок, відбувається збільшення числа суб'єктів зеленого туризму (рис. 2).

Отже, вирішення головної проблеми зеленого туризму – відсутності фінансування – полягає в необхідності самоорганізації і

концентрації можливостей усіх зацікавлених суб'єктів у даній місцевості для створення кредитної спілки.

Сільським кредитним спілкам важливо визначити алгоритм роботи та взаємодії із суб'єктами сільського туризму, розробити фінансові програми та продукти для роботи з ними, провести необхідне навчання персона-

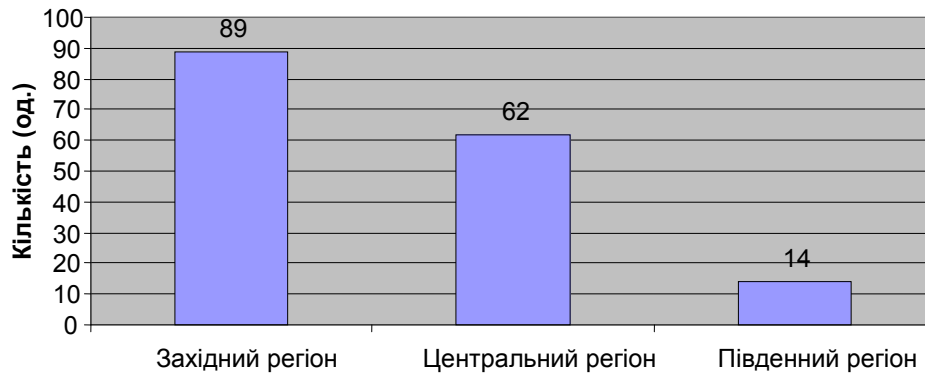

Рис. 2. Регіональний розподіл і кількість суб'єктів сільського (зеленого) туризму [15]

лу, підготувати методологічну базу для допомоги організаторам зеленого туризму.

Необхідність подальшого розвитку зеленого туризму вимагає реалізації конкретних заходів, у тому числі створення регіональних об'єднань у сфері сільського туризму, у які повинні входити: сільськогосподарський кредит-

ний кооператив, підприємство-туроператор, господарі гостьових будинків, підприємства з виробництва сувенірів, перевізники тощо (рис. 3).

Слід зазначити, що до сьогодні важливість розробки теоретичних і практичних аспектів участі сільськогосподарської кредитної коо-

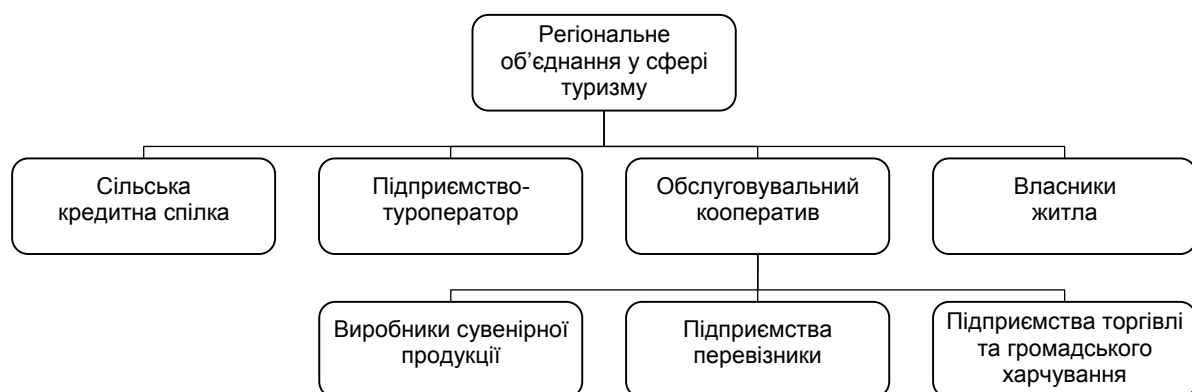

Рис. 3. Структура регіонального об'єднання у сфері сільського (зеленого) туризму

перації в розвитку зеленого туризму є мало вивченою.

Корисним є досвід розробки державних, національних і регіональних програм підтримки та розвитку зеленого туризму в Білорусі, де існує ціла програма навчання і фінансової підтримки власників садиб за державний рахунок. Розвиток сільського туризму регулює спеціальний указ президента (піонерами розвитку стали Вітебська й Мінська області). Цим же указом суб'єкти туристичної галузі на селі звільнені від податків, їм надається пільгове кредитування державних банків [10].

Назріла необхідність прийняття в Україні національної програми розвитку зеленого

туризму, окремих законодавчих актів, встановлення податкових преференцій, пільгового фінансування проектів у сфері зеленого туризму, в тому числі за допомогою кредитних спілок. Усе це сприятиме вирішенню соціально-економічних проблем сільської місцевості.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямку. Розвиток зеленого туризму за участю сільських кредитних спілок дасть додаткові можливості для поліпшення громадського та приватного житлового фонду, фінансування розвитку місцевої інфраструктури доріг, утримання та будівництва мереж водопостачання і каналізації, відновлюваних дже-

рел енергії тощо. Участь сільської кредитної кооперації в розвитку сільського туризму дозволить на місцях ефективно вирішувати соціальні й економічні завдання, що є невідкладними для місцевих громад і країни загалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башмакова О. Кооператив «Оберіг Херсонщини»: модель розвитку сільського туризму / О. Башмакова // Туризм сільський зелений. – 2008. – № 4 – С. 15.
2. Всеукраїнська асоціація кредитних спілок. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vaks.org.ua>. – Назва з екрана.
3. Данильчук В. Ф. Предпосылки формирования концепции и механизма развития туристической деятельности на промышленных территориях / В. Ф. Данильчук // Економіка промисловості. – 2009. – № 1. – С. 208–210.
4. Индустрия туризма и индустрия гостеприимства // Гостиничное дело. Теория и практика гостеприимства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dw6.ru/industriya_turizma_i_industriya_gostepriimstva.html. – Назва з екрана.
5. Кредитна спілка «Анісія». Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://anisia.lviv.ua>. – Назва з екрана.
6. Кредитна спілка «Громада». Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ksgromada.com.ua>. – Назва з екрана.
7. Кредитна спілка «Косівська». Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ksk.if.ua>. – Назва з екрана.
8. Національна асоціація кредитних спілок України. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unascu.org.ua>. – Назва з екрана.
9. Омельченко О. Як реалізувати потенціал сільського туризму / О. Омельченко // День. – 2005. – № 103. – С. 7.
10. О мерах по развитию агротуризма в Республике Беларусь [Електронний ресурс]: Указ Президента Республики Беларусь, 2 июня 2006 г. № 372. – Режим доступу: <http://president.gov.by/12145525>. – Назва з екрана.
11. Про кредитні спілки: Закон України від 12.04.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101.
12. Про туризм: Закон України // Відомості ВР України. – 1995. – № 31. – Ст. 341.
13. Розвиток сталого сільського туризму в Україні. Інформаційний бюлетень. – 2006. – Жовтень. – С. 1–2. Єврокомісія. EuropeAid – TACIS – IBPP.
14. Розвиток туристичного бізнесу регіону: навч. посіб. / за ред. І. М. Школи. – Чернівці, 2007. – 292 с.
15. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua>. – Назва з екрана.
16. Терес В. Основні напрями діяльності Міжнародної благодійної фундації Хайфер Проджект Інтернешенел у розвитку сталого туризму в Українських Карпатах / Терес В. // Туризм сільський зелений. – 2008. – № 4 – С. 21–22.
17. Філіпенко І. Зелене світло – «зеленим» садибам. (Сільський туризм допоможе боротися збідністю на селі) / І. Філіпенко // День. – 2008. – № 66 – С. 5.
18. Хрипункова Г. Донеччина: немає інформації – немає й туризму / Г. Хрипункова // День. – 2005. – № 103. – С. 6.
19. Тринько Р. Джерела фінансування туризму: проблеми і рішення / Тринько Р. / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – Вип. 11/2015 (176). – С. 35–39.
20. Нікула В. Сільський туризм і агротуризм – форми стійкого розвитку в провінції Сибиу / В. Нікула, С. Спану // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – Вип. 9/2015 (174). – С. 51–56.
21. Freyer W., Tourismus, Einfuehrung in die Fremdenverkehrsoekonomie. – Muenchen, 1988. 190 p.

REFERENCES

1. Bashmakova O. *Rural green tourism*, 2008, no. 4, p 15.
2. Veukrai'ns'ka asociacija kredytnyh spilok. Ofitsiyni vebsait [Allukrainian Association of Credit Unions], Available at: <http://www.vaks.org.ua>.
3. Danyl'chuk V. F. *Economy of industry*, 2009, no. 1, pp. 208–210.
4. *Yndustryja turyzma y yndustryja gostepryymstva. Gostynychnoe delo. Teoryja y praktyka gostepryymstva* [Tourism industry and hospitality industry], Available at: http://dw6.ru/industriya_turizma_i_industriya_gostepriimstva.html.
5. *Kredytna spilka «Anisiya»*. Ofitsiyni vebsait [Credit union «Anisiya». Official web site], Available at: <http://anisia.lviv.ua>.
6. *Kredytna spilka «Gromada»*. Ofitsiyni vebsait [Credit union «Gromada». Official web site], Available at: <http://ksgormada.com.ua>.
7. *Kredytna spilka «Kosivs'ka»*. Ofitsiyni vebsait [Credit union «Gromada». Official web site], Available at: <http://ksk.if.ua>.
8. *Nacional'na asociacija kredytnyh spilok Ukrainy*. Ofitsiyni vebsait [National Association of Credit Unions of Ukraine. Official web site], Available at: <http://unascu.org.ua>.
9. Omel'chenko O. *Den'*, 2005, no. 103, p. 7.
10. *O merah po razvytyju agroturyzma v Respublyky Belarus': Ukaz Prezydenta Respublyky Belarus' ot 2 yjunya 2006 g., № 372* [On measures of development of agro-tourism in Belarus' Presidential Decree, 2006, 2 June, no 372], Available at: <http://president.gov.by/12145525>.
11. *Pro kredytni spilky: Zakon Ukrainy vid 12.04.2002 r.* [About credit unions: A Law of Ukraine from April 12, 2002]. Information of Verkhovna Rada of Ukraine, 2002, no. 15. – art. 101.15.
12. *Pro turyzm: Zakon Ukrainy* [About tourism: Law of Ukraine]. Information of Verkhovna Rada of Ukraine, 1995, no. 31. – art. 341.
13. *Rozvytok stalogo sil's'kogo turyzmu Ukraini. Informacijnyj bjuleten'* [Development of Ukraine permanent rural tourism. News-letter]. EuropeAid. TACIS. IVRR. 2006, October, pp. 1–2.
14. Shkola I. M. *Rozvytok turystychnogo biznesu regionu* [Development of region tourist business]. Chernivci, 2007. 292 p.
15. *Spilka spryjannja rozvytku sil's'kogo zelenogo turyzmu v Ukraini*. Ofitsiyni vebsait [Union of assistance for development of rural green tourism in Ukraine. Official web site], Available at: <http://www.greentour.com.ua>.
16. Teres V. *Rural green tourism*, 2008, no. 4, pp. 21–22.
17. Filipenko I. *Den'*, 2008, no. 66, p. 5.
18. Hrypunkova G. *Den'*, 2005, no. 103, p. 6.
19. Trynko R., Grigoriev Y. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika* [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kiev: Collected papers. Series: Economics], 2015, no. 11, no. 176, pp. 35–39.
20. Nicula V., Spanu S. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika* [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv: Collected papers. Series: Economics], 2015, no. 9(174), pp. 51–56.
21. Freyer W., *Tourismus, Einfuehrung in die Fremdenverkehrsoekonomie*. Muenchen, 1988. 190 p.

А. В. Орлов (Полтавская государственная аграрная академия). Участие кредитных союзов в развитии зеленого туризма – важный фактор возрождения сельских общин.

Аннотация. Целью исследования является изучение сущности и проблем финансирования зеленого туризма в Украине с участием сельских кредитных союзов, подготовка конкретных рекомендаций по финансовой поддержке кредитными союзами организаторов зеленого туризма. В статье рассмотрены проблемы участия кредитных союзов в развитии зеленого туризма, что способствует социально-экономическому возрождению сель-

ских общин. Проанализированы отечественный и зарубежный опыт организации зеленого туризма с помощью кооперативного движения и намечены пути и формы внедрения его в практическую деятельность. Акцентировано внимание на проблемах финансирования туристической деятельности, которые актуализируют сотрудничество кредитных союзов и общественных организаций. **Методика исследования.** Решение поставленных в статье задач осуществлено с помощью таких общенаучных и специальных методов исследования: анализа и синтеза, систематизации и обобщения, диалектического подхода. **Результаты.** На основе проведенного анализа раскрыто важную роль в процессе становления и развития зеленого туризма кредитных союзов, которые должны стать альтернативным источником финансирования зеленого туризма. Сформулированы методические рекомендации по финансовой поддержке субъектов туристической деятельности в сельской местности, а также взаимодействия между кредитными союзами и общественными организациями в сфере организации туризма, что имеет большое значение для социально-экономического укрепления и развития сельских общин. **Практическая значимость результатов исследования.** В статье обоснована необходимость осуществления системы организационных мероприятий на государственном и региональном уровнях по обеспечению взаимодействия между кредитными союзами и общественными организациями в сфере организации туризма. Основные научные положения исследования можно использовать в совместной практической деятельности.

Ключевые слова: кредитный союз, кредитная кооперация, зеленый туризм, сельский туризм, туризм, кооперация, общественная организация.

O. Orlov (Poltava State Agrarian Academy). Participating of credit unions in development of green tourism is ponderable factor of revival of rural communities.

Summary. Purpose. The aim is to study the nature and problems of financing of green tourism in Ukraine, with the participation of rural credit unions. We also aim to prepare specific recommendations on financial support for credit unions organizers of green tourism. The problems of participation of credit unions in development of green tourism are examined in the article. This is promote in the socio-economic revival of rural communities. We analysed domestic and foreign experience of organization of green tourism by co-operative motion and suggested ways and forms of introduction of it in practical activity. Attention is accented on problems of tourist activity financing which make collaboration of credit unions and public organizations more important. **Methodology of research.** The objectives of the article implemented by using the following general and specific research methods: analysis and synthesis, systematization and generalization, dialectical approach. **Findings.** On the basis of analysis we exposed a ponderable role of credit unions in the process of becoming and development of green tourism. They are must become the alternative source of green tourism financing. We formulated the methodical recommendations concerning to sponsorship of tourist activity subjects in rural locality, and also co-operation between credit unions and public organizations in the field of organization of tourism that has a ponderable value for the socio-economic strengthening and development of rural communities. **Practical value.** The article substantiates the need for a system of organizational measures at national and regional levels to ensure cooperation between credit unions and community organizations in the field of tourism. The main provisions of the scientific research can be used in practice for joint activities.

Keywords: credit unions, credit co-operation, green tourism, rural tourism, tourism, co-operation, public organization.